

Utbildningsinspektion i Handskerydsskolan, förskoleklass, grundskola årskurs 1–6, obligatorisk särskola årskurs 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	4
Bedömning av förutsättningarna	9

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Handskerydsskolan den 6–7 februari 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Nässjö kommun och Handskerydsskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Handskerydsskolan intervjuades skolledningen, personalgrupper, elevgrupper, elevhälsoteam och föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Handskerydsskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	127
Förskoleklass	28
Grundskola	247
Obligatorisk särskola	12

Handskerydsskolan ligger i norra delen av tätorten Nässjö. Huvudbyggnaden i ett plan är från 1960-talet och har byggts till flera gånger. De flesta eleverna kommer från Handskerydsområdet som består av blandad bebyggelse med hyreshus och villaområden. Några få barn åker skolskjuts. 13 procent av eleverna har annat modersmål än svenska. Skolan leds vid inspektionstillfället av tre rektorer. I rektorernas ansvarsområde ingår också förskolor och fritidshem. Dessa verksamheter redovisas i kommunrapporten.

Sammanfattande bedömning

Eleverna trivs på skolan och arbetsron framstår som mycket god, men kränkningarna förekommer bland de äldre eleverna och resultatet när det gäller arbetsmiljön är därmed inte helt tillfredsställande. De intervjuade eleverna uttrycker sig medvetet och frimodigt, och lärarna visar stort engagemang. Träningsskolan är väl integrerad socialt och har även ett visst pedagogiskt samarbete med övriga skolan.

Inspektörerna bedömer dock att verksamheten bättre behöver anpassas till de mål för utbildningen som uttrycks i läroplanen och kursplanerna, särskilt i årskurserna 4–6. Verksamheten i F–3 lägger en grund med normer och värden, ämnesövergripande arbetssätt och elevinflytande, men dessa inslag utvecklas inte i de följande årskurserna utan minskar snarare. Variationen i målstyrning är stor inom skolan, och det finns inget system som säkerställer likvärdighet. Eleverna måste få förutsättningar att nå målen i alla ämnen. Rektorerna behöver ta ett tydligare ansvar för att utbildningen utvecklas, och det behöver skapas en linje i utvecklingsarbetet så att man får samsyn på detta.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Studiehandledning på modersmålet erbjuds inte (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Arbetsplanen har inte utarbetats under medverkan av företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Skolan anordnar inte undervisning i svenska som andraspråk i den utsträckning som behövs (2 kap. 15–16 §§ grundskoleförordningen).
- Elevens val uppfyller inte kraven (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförordningen, bilaga 3 skollagen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling bör förbättras så att den omfattar alla ämnen.
- Skolan bör tydligare målinrikta sitt arbete med att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.
- Elevernas inflytande när det gäller demokratiska processer bör förbättras.
- Skolan bör säkerställa att det är de nationella målen i kursplanerna som styr lärandet i alla ämnen, att eleverna har kännedom om dessa mål och att de har inflytande över arbetsformer och stoff för att nå målen.
- Skolan bör bättre tillgodose undervisningen i naturorienterade ämnen och teknik så att eleverna får förutsättningar att nå målen.
- Skolan bör öka sina insatser för att skapa kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling.
- Arbetssätten bör särskilt i de högre årskurserna varieras mera, och skolan bör öka sina insatser för att anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov.
- Arbetet med elever i behov av särskilt stöd bör förbättras, liksom åtgärdsprogrammen.
- Den individuella utvecklingsplanen bör förbättras till innehåll och kvalitet.
- Skolans arbetsplan bör förtydligas så att den beskriver hur skolan skall genomföra målen för utbildningen.
- Kvalitetsredovisningen bör förbättras så att den kan utgöra ett användbart redskap i det fortlöpande kvalitetsarbetet.
- Rektorerne bör ta ett tydligare ansvar för att utbildningen utvecklas.
- Skolan bör se till att undervisningen i svenska som andraspråk ges enligt föreskrifterna.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen och de nationella kursplanerna.

Kunskaper

Handskerydsskolan följer upp elevernas kunskaper bland annat med nationella ämnesprov i svenska, matematik och engelska i årskurs 5. Vårterminen 2006 omfattade proven 38 elever. I svenska nådde 92 procent av eleverna målen, i matematik 84 procent och i engelska 90 procent. De elever som inte når målen får särskilt stöd. Skolan jämför inte flickors och pojkars resultat och inspektörerna vill påpeka att det därmed inte går att avgöra om de båda gruppernas resultat är likvärdiga.

Vidare gör Handskerydsskolan klasskartläggningar i årskurs 1, 2 och 3. Skolan kan emellertid inte visa på resultat i ämnen utöver svenska, matematik och

engelska i förhållande till målen i årskurs 5. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra uppföljningen av grundskoleelevernas kunskapsutveckling.

Normer och värden

De intervjuade eleverna på Handskerydsskolan berättar att de trivs bra eller mycket bra i skolan, och inspektörerna uppfattar att det råder mycket god arbetsro på lektionerna. Särskilt i årskurserna 4–6 vittnar dock eleverna om att enskilda klasskamrater kan bli utsatta för någon form av mobbning och trakasserier. Av intervjuerna med elever och lärare framgår det att de flesta tendenser till kränkande behandling blir kända av klassläraren, men från elevhåll kommer det också vittnesmål om pågående situationer som de vuxna inte uppfattat. Inspektörerna bedömer att resultatet när det gäller arbetsmiljön inte är helt tillfredsställande.

Sammanfattning

Handskerydsskolan bör förbättra uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling så att den inte enbart omfattar svenska, matematik och engelska. Resultatet när det gäller arbetsmiljön är inte helt tillfredsställande.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Enligt läroplanen skall skolan sträva efter att eleven successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan samt lär sig arbeta i demokratiska former. På Handskerydsskolan finns flera olika råd för att eleverna skall kunna utöva inflytande över verksamheten i stort. Intervjuerna visar emellertid att eleverna upplever att de haft liten möjlighet att utöva inflytande via råden. Engagemanget för att föra frågor vidare till råden minskar snarare än ökar i de högre årskurserna, där det visserligen förekommer klassråd men där de vuxna skulle behöva stimulera elevernas engagemang för inflytande i högre grad. Inspektörerna bedömer att skolan bör stärka elevernas träning i att arbeta i demokratiska former och öka deras möjligheter till inflytande.

Från och med den 1 april 2006 skall varje enskild verksamhet ha en likabehandlingsplan i enlighet med lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Handskerydsskolans likabehandlingsplan för läsåret 2006/2007 innehåller i allt väsentligt de delar som krävs av en sådan plan, men i vissa stycken behöver den konkretiseras för att fungera som vägledning i det dagliga arbetet och för att kunna utvärderas i kvalitetsredovisningen. Särskilt avsnittet om förebyggande arbete bör förtydligas så att det framgår vilka åtgärder som skall genomföras

utifrån de olika diskrimineringsgrunderna samt även i övrigt hur åtgärderna skall upprätthållas. Inspektörerna vill påpeka att arbetet med att utforma, följa upp och revidera likabehandlingsplanen i fortsättningen skall ske under medverkan av eleverna. Bedömning av detta område sker i kommunrapporten.

Enligt läroplanen skall skolan sträva efter att varje elev tar avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandling och medverkar till att bistå andra människor. Den ovannämnda likabehandlingsplanen skall bland annat beskriva hur det förebyggande arbetet skall gå till. Eleverna i de lägre årskurserna på Handskerydsskolan berättar om att när incidenter eller nedsättande språkbruk förekommer på rasterna uppmärksammas detta genast av lärarna som då aktivt agerar för att lösa situationen och motverka att liknande situationer uppstår igen. Lärarna i de lägre årskurserna arbetar också av tradition regelbundet med flera olika förebyggande inslag och även särskolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. I årskurs 4–6 förekommer det, som ovan nämnts under Resultat, att elever kränker varandra. Detta uppmärksammas oftast av personalen, men intervjuaren visar att det är en fråga för den enskilda läraren hur och i vilken utsträckning han eller hon tacklar sådana situationer. Det är också mera sporadiskt och individuellt som regelbundet förebyggande arbete förekommer i årskurserna 4–6, och av elevintervjuerna framgår att kamrattstödarna inte har samma legitimitet här som i de lägre årskurserna. Sammantaget framgår det att skolan inte har ett gemensamt system för arbetet med värdegrundsfrågor, och intervjuerna visar att likabehandlingsplanen inte är känd bland eleverna eller förankrad hos personalen. Inspektörerna vill påpeka att det förebyggande arbetet enligt ovannämnda lag skall omfatta att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Inspektörerna bedömer att Handskerydsskolan tydligare bör målinrikta sitt arbete med att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Läroplanen anger att skolan och vårdnadshavarna skall samverka för att främja elevernas utveckling och lärande. Handskerydsskolan har tydligt beskrivna rutiner för information till föräldrar. Samverkan sker även via föräldraorganisationen Handskerydsrådet. De intervjuade föräldrarna anser att de får god information från skolan men att det inte finns något livaktigt övergripande föräldraintresse på grund av att frågor som man tidigare drivit fastnat ovanför skolans beslutsnivå. Engagemanget på klassnivå är starkare. Inspektörerna bedömer att skolan har fungerande rutiner för samverkan med vårdnadshavarna.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Enligt läroplanen skall skolan klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. Att de känner till de nationella målen är också en förutsättning för att de, som skollagen anger, ska kunna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Intervjuerna visar att eleverna känner till att det finns mål, men det framgår också att man arbetar mot flera olika uppsättningar uppnåendemål på skolan förutom de nationella. Enligt inspektörernas bedömning varierar det kraftigt mellan olika ämnen hurvida de lokala målen är utformade i enlighet med de nationella målens kunskapskvaliteter. I vissa ämnen består de lokala målen av tydligt angivna detaljkunskaper och lämnar lite utrymme för eleverna att vara delaktiga i att utforma arbetet mot de nationella målen. För träningsskolan finner inspektörerna däremot att arbetet mot särskolans mål är tydligt. I årskurs

1–3 får eleverna på vissa lektioner bestämma vilka uppgifter de skall arbeta med, och även när man arbetar med teman har de en del möjligheter att ha inflytande över lärandet. Intervjuerna visar emellertid att detta utrymme snarare minskar i årskurs 4–6, där elevernas inflytande framstår som mycket begränsat. Inspektörerna bedömer att skolan bör se till att det är de nationella målen i kursplanerna som styr lärandet i alla ämnen, att eleverna har kännedom om dessa mål och att de har inflytande över arbetsformer och innehåll för att nå målen.

Sedan 1994 existerar inte begreppet stadier i läroplanen för grundskolan, utan utbildningen skall utgöra en kontinuitet för eleven. I Handskerydsskolan dominerar klasslärarsystemet och en ny lärare tar över klassen i årskurs 4. Detta system förutsätter att lärarna på de olika nivåerna samverkar för att eleverna skall kunna arbeta vidare mot målen utifrån hur långt de redan utvecklats. Likadant behövs samverkan med den skola som eleverna börjar i efter årskurs 6. Enligt intervjuerna samverkar pedagogerna på Handskerydsskolan främst med parallellklassens lärare och i mindre utsträckning årskursövergripande, och elever och föräldrar vittnar om en ganska tvär omställning mellan årskurs 3 och 4. Inte heller mellan förskoleklassen och årskurs 1 sker något pedagogiskt utbyte. När det gäller samverkan med mottagande skola förmedlar man information om elever i behov av särskilt stöd, men angående lärandet i stort förekommer inget informationsutbyte. Inspektörerna bedömer att Handskerydsskolan bör öka sina insatser för att skapa kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling.

Läroplanen anger att skolan skall ge utrymme för olika kunskapsformer och balansera dem till en helhet. Den anger också att undervisningen skall anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov. Under samtal och lektionsbesök finner inspektörerna att varierade och ämnesövergripande arbetssätt förekommer i de lägre årskurserna, men att i årskurs 4–6 blir formerna för lärandet mindre varierade och i allmänhet är det lärarens beprövade arbetsmetoder eller läromedlet som är utgångspunkten för undervisningen, snarare än elevernas förutsättningar och behov. Ämnesövergripande arbete förekommer dock inom den så kallade temaslöjden från årskurs 4. Inspektörerna bedömer att arbetssätten bör varieras mera, särskilt i de högre årskurserna, och skolan bör öka sina insatser för att anpassa undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Enligt skollagen skall elever som har svårigheter i skolarbetet ges särskilt stöd, och grundskoleförordningen anger att åtgärdsprogram skall upprättas när sådant behov har konstaterats. Av Handskerydsskolans insända dokument framgår det att skolan har tydligt beskrivna rutiner för att upptäcka behov av särskilt stöd, för att möta stödbehoven samt skriva åtgärdsprogram och följa upp insatserna. Diagnoser eller uppföljningar sker i varje årskurs i svenska och matematik. Skolan har en specialpedagogisk enhet som har till uppgift att samordna stödbehovet och medverka till att tillgodose det. Enligt intervjuerna och den specialpedagogiska enhetens kvalitetsredovisning håller rutinerna på att vinna gehör men ytterligare samsyn bland personalen behöver utvecklas. Specialpedagogerna gör merparten av insatserna på individnivå, även om anpassning av lärmiljöer, handledning av specialpedagog och gruppinsatser förekommer. Även för åtgärdsprogrammen finns det tydliga mallar, men i de insända exemplen är problemformuleringen otydlig. Inspektörerna bedömer att arbetet med

elever i behov av särskilt stöd behöver förbättras på de punkter där rutinerna ännu inte fått genomslag, och åtgärdsprogrammen bör förbättras så att det framgår vilka problem som är orsaken till att de upprättas.

Enligt grundskoleförordningen skall elever som behöver det få studiehandledning på sitt modersmål. Syftet är att de skall kunna följa med i skolarbetet även där deras svenskkunskaper inte räcker till. På Handskerydsskolan förekommer det enligt intervjuer med personal och skolledare att det finns elever som skulle behöva studiehandledning på modersmålet, men sådan erbjuds inte och rättigheten verkar inte vara känd på skolan. Inspektörerna bedömer att Handskerydsskolan måste tillgodose behovet av studiehandledning på modersmål då sådant förekommer.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Enligt grundskoleförordningen skall lärare, elev och vårdnadshavare minst en gång per termin genomföra utvecklingssamtal om hur elevens utveckling bäst kan stödjas. I samband med utvecklingssamtalet skall läraren upprätta en individuell utvecklingsplan för varje elev. Planen skall sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Handskerydsskolan genomför utvecklingssamtal som enligt intervjuerna fungerar väl. Informationen från skolan om elevens utveckling är emellertid koncentrerad till svenska, matematik och engelska, och i den individuella utvecklingsplanen tas inga andra ämnen upp. Vidare framgår det av intervjuerna att de mål som sätts upp är inriktade på en bedömning av vad eleven skulle kunna bli bättre på, oavsett om eleven riskerar att inte nå målen eller ej, medan långsiktiga mål är mindre vanliga. Inspektörerna bedömer att utvärderingen av den enskilde elevens lärande bör förbättras så att det omfattar alla ämnen och att den individuella utvecklingsplanen bör förbättras till innehåll och kvalitet.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Grundskoleförordningen anger att det skall finnas en arbetsplan för hur skolan skall genomföra de fastställda målen för utbildningen. Arbetsplanen skall utarbetas under medverkan av personalen och företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Handskerydsskolans arbetsplan består av en dokumentsamling där inspektörerna uppfattar att vissa av dokumenten har betydelse för målen för utbildningen medan andra beskriver olika praktiska rutiner. Sammantaget är det inte tydligt vilka dokument som beskriver hur man ska genomföra målen för utbildningen och vilka mål man då syftar på. Nässjö kommuns skolplan för läsåren 2004–2008 anger inflytande och delaktighet, lärande och kunskap samt hälsa som utvecklingsområden. Handskerydsskolans arbetsplan anger hälsa samt lärande och kunskap som utvecklingsområden för 2006/2007, och de enskilda arbetslagen har konkretiserat hur man tänker arbeta mot dessa. Inspektörerna konstaterar att för området lärande och kunskap, som är en del av grundskolans huvuduppgift, är planerna vaga eller obefintliga medan området hälsa blivit föremål för mer noggrant utarbetade planer. Skolans gemensamma beskrivning av utvecklingsområdena är översiktlig och intervjuerna ger en vag eller motsägelsefull bild av vilka utvecklingsfrågor som är aktuella. Enligt intervjuerna har varken elever eller vårdnadshavare medverkat till att utarbeta arbetsplanen. Inspektörerna bedömer att skolans arbetsplan bör förtydligas så att den beskriver hur skolan skall genomföra de fastställda målen för

utbildningen. Den måste utarbetas under medverkan av företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

Varje skola skall också ha en kvalitetsredovisning som beskriver i vilken utsträckning de nationella målen förverkligats och vad skolan tänker göra för att öka måluppfyllelsen. Arbetet med kvalitetsredovisningen skall främja kvalitetsarbetet och bidra till att förverkliga de nationella målen. Förutsättningar, arbete och måluppfyllelse skall redovisas. Handskerydsskolans kvalitetsredovisning innehåller dessa huvuddelar och behandlar de kommunala målen, men under rubriken måluppfyllelse redovisas även själva arbetet. Beskrivningen av resultaten har svag koppling till de angivna målen, och i stort sett alla resultat har formen av påståenden som inte stöds av mätningar eller utvärderingar. Även här är målet lärande och kunskap mindre noggrant behandlat än målet hälsa. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen bör förbättras så att den kan utgöra ett användbart redskap i det fortlöpande kvalitetsarbetet.

Sedan den 15 augusti 2005 gäller att kvalitetsredovisningen skall utarbetas under medverkan av personal och elever, och vårdnadshavarna skall ha möjlighet att delta i arbetet. Den kvalitetsredovisning som Skolverket har granskat gäller år 2005, och intervjuerna visar att elever och föräldrar inte deltagit i arbetet. Inspektörerna vill påpeka att delaktigheten för dessa grupper måste tillgodoses i fortsättningen.

Ledning och intern kommunikation

Skollagen anger att det är rektor som har funktionen att leda utbildningen och att rektorn skall hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet och särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Handskerydsskolan har två rektorstjänster som för närvarande delas av tre personer. Två av dem har bakgrund som mellanstadie-lärare, är rektorer sedan 2002 respektive 2003 och går rektorsutbildningen. Den tredje har bakgrund som fritidspedagog, har mångårig erfarenhet som rektor och har gått utbildningen. De har en tydlig uppdelning av vilka elever som var och en är rektor för och viss uppdelning av andra uppgifter men leder i övrigt verksamheten gemensamt och täcker varandras ansvarsområden vid frånvaro. Merparten av intervjugrupperna ser inte det delade ledarskapet som något problem och uppfattar rektorerna som förtrogna med verksamheten.

Enligt intervjuerna finns det emellertid ingen som leder utvecklingsarbetet och heller ingen samsyn kring vad detta består av eller har för syfte i relation till målen för utbildningen. Det förekommer regelbundet arbetsplatsträffar men merparten av tiden används till information snarare än pedagogiska utvecklingsfrågor. Kompetensutvecklingen är under en femårsperiod inriktad på problem-baserad skolutveckling, PBS. Personalen får via samtalsgrupper möjlighet att utveckla olika områden. En del av dessa kräver emellertid insatser utanför samtalsgrupperna för att implementeras, och i några grupper upplever man att arbetet rinner ut i sanden. Inspektörerna bedömer att rektorerna bör ta ett tydligare ansvar för att utbildningen utvecklas.

När det gäller den obligatoriska sarskolan finner inspektörerna att det råder ett gott samspel mellan den och övriga skolan på såväl individ- som organisations-nivå.

Sammanfattning

Skolan bör stärka elevernas träning i att arbeta i demokratiska former och öka deras möjligheter till inflytande. Fungerande rutiner för samverkan med vårdnadshavarna finns. Förebyggande värdegrundsarbete förekommer i en del klasser, men skolan bör målinrikta sitt arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

När det gäller lärandet bör skolan se till att det är de nationella målen i kursplanerna som styr arbetet, att eleverna har kännedom om dessa mål och att de har inflytande över arbetsformer och stoff för att nå målen. Skolan bör också öka sina insatser för att skapa kontinuitet i elevernas kunskapsutveckling. Vidare bör arbetssätten varieras mera, särskilt i de högre årskurserna, och undervisningen bör bättre anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.

Arbetet med elever i behov av särskilt stöd och åtgärdsprogrammen bör förbättras, och skolan måste tillgodose behovet av studiehandledning på modersmål. Utvärderingen av den enskilde elevens lärande bör förbättras så att det omfattar alla ämnen och den individuella utvecklingsplanen bör förbättras till innehåll och kvalitet.

Skolans arbetsplan bör förtydligas så att den beskriver hur skolan skall genomföra de fastställda målen för utbildningen, och den måste utarbetas under medverkan av företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Rektorerna bör ta ett tydligare ansvar för att utbildningen utvecklas.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

I timplanen för grundskolan finns ett visst antal timmar avsatta för elevens val. Enligt grundskoleförordningen syftar detta till att eleven skall få bredda och fördjupa kunskaperna i ett eller flera ämnen. Ett allsidigt urval av ämnen skall erbjudas. På Handskerydsskolan finns elevens val på schemat för årskurserna 2–6. De yngre eleverna får fritt välja bland ordinarie arbetsuppgifter på dessa timmar och de äldre eleverna får välja mellan några olika praktiska ämnen. För ingendera grupperna uppfyller inslaget elevens val grundskoleförordningens krav på breddning och fördjupning respektive allsidigt urval av ämnen. Inspektörerna bedömer att Handskerydsskolan måste erbjuda elevens val i enlighet med förordningens krav.

Enligt grundskoleförordningen skall undervisning i ämnet svenska som andraspråk om det behövs anordnas för elever med annat språk än svenska som modersmål. Sådan undervisning skall anordnas istället för svenska. I Handskerydsskolan ges svenska som andraspråk dels av en lärare med utbildning i ämnet, dels av andra lärare. En del av denna undervisning följer inte kursplanen i ämnet utan fungerar som stöd och inkluderar andra ämnen än svenska. Intervjuerna visar också att det finns större behov av undervisning i svenska som

andraspråk än vad skolan tillgodoser. Inspektörerna bedömer att skolan måste se till att undervisningen i svenska som andraspråk ges enligt förordningen.

Skollagen anger att utbildningen skall vara avgiftsfri. Endast enstaka inslag som föranleder en obetydlig kostnad får förekomma. På Handskerydsskolan förekommer det i flera klasser en gemensam kassa där föräldrarna lägger en summa per termin. Summan varierar mellan klasserna men kan enligt föräldrarna uppgå till 150 kronor. Bedömning av detta område sker i kommunrapporten.

I de olika ämnen eller ämnesområden som grundskolans kursplaner omfattar finns det mål att uppnå i årskurs 5 och 9. Intervjuerna på Handskerydsskolan visar att undervisningen i de naturorienterande ämnena och teknik inte genomförs i den utsträckning som behövs för att eleverna skall kunna nå målen. Inspektörerna bedömer att skolan bör se till att eleverna får undervisning i naturorienterande ämnen och teknik så att de får förutsättningar att nå målen.

Personal

Enligt skollagen skall kommunen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. På Handskerydsskolan finns både lärare med äldre utbildningar och nyare som grundskollärare 1–7. Klasslärarsystemet lever dock kvar, vilket innebär att vissa lärares kompetens bara delvis utnyttjas i enlighet med deras utbildning. En av skolans lärare har utbildning i teknik men undervisar inte i ämnet. Lärartätheten är i år enligt skolan 6,7 per hundra elever, jämfört med 7,5 i Nässjö och 8,0 i riket enligt Skolverkets statistik för förra läsåret.

Materiella resurser

Lärarna hänvisar till att det finns dåligt med material i naturorienterande ämnen som en anledning till att undervisningen där inte får tillräckligt utrymme. Biblioteket är bemannat ett par gånger i veckan och är för övrigt tillgängligt för eleverna under lärares ledning.

Sammanfattning

Handskerydsskolan måste erbjuda elevens val i enlighet med förordningens krav och se till att undervisningen i svenska som andraspråk ges enligt förordningen. Vidare bör skolan se till att eleverna får undervisning i naturorienterande ämnen och teknik så att de får förutsättningar att nå målen.

Datum	Ort
2007-09-13	Lund

Monika Ivarsson
Lena Godin